

OSOBOWOŚĆ NAUCZYCIELA

Kompetencje

JAKI POWINIEN BYĆ NAUCZYCIEL?

Wielu wybitnych pedagogów i psychologów przez całe wieki kreśliło „ideał nauczyciela - wychowawcy”. Autorzy pierwszych prac pedeutologicznych poszukiwali przede wszystkim odpowiedzi na pytanie, jaki powinien być nauczyciel.

Szukali wzorca „idealnego nauczyciela”
głównie na drodze rozumowania
dedukcyjnego.

W swoich rozważaniach koncentrowali się
m.in. na talencie pedagogicznym
(Z. Mysłakowski. Szuman), duszy
(J.W. Dawid), osobowości (M. Kreutz, S.
Baley).

EMPIRIA

Dalszy rozwój pedeutologii ma podłoże empiryczne. Badacze w większym stopniu zaczęli odwoływać się do praktyki pedagogicznej.

W Polsce takie badania osobowości pedagoga przeprowadzili m.in. H. Rowid, S. Dobrowolski, M. Grzegorzewska.

- ◉ Natomiast badania w okresie powojennym (W. Okoń, M. Maciaszek, J. Kozłowski, S. Krawcewicz, T. Malinowski, B. Suchodolski)
- ◉ wyróżnia nie poszukiwanie ideału nauczyciela, ale poszukiwanie obiektywnych warunków, poprzez które można rozwijać określone cechy kandydata na nauczyciela

Jednym z zasadniczych pytań współczesnej pedagogiki jest pytanie o to, co

- ⦿ oznacza „jakość” kształcenia oraz jak przygotowywać tych, którzy profesjonalnie mają zajmować się edukacją dzieci i młodzieży? Jakie kompetencje nauczyciela rozwijać, a jakie doskonalić?

KOMPETENCJE-PRÓBA DEFINICJI

- ◉ M. Dudzikowa przedstawia kompetencje jako zdolność do czegoś, która to zdolność jest zależna zarówno od znajomości wchodzących w nią umiejętności, jak i od przekonania, że tą zdolnością można się posługiwać.

Podobną definicji

„kompetencji” znajdziemy w *Innym słowniku języka polskiego, w którym tłumaczone*

są jako nasza zdolność do prawidłowego wypełniania należących do niej obowiązków i podejmowania właściwych decyzji, wynikająca z naszej wiedzy i doświadczenia.

W.OKOŃ

- ◉ ... kompetencje są zdolnością do osobistej samorealizacji, są podstawowym warunkiem wychowania

S.DYLAK

- ◉ S. Dylak - są wielce złożoną dyspozycją, stanowiącą wypadkową wiedzy, umiejętności, postaw, motywacji, emocji i wartości

S. DYLAŁ DZIELI

KOMPETENCJE NAUCZYCIELSKIE NA TRZY GRUPY:

- Kompetencje bazowe - dotyczące porozumiewania się z dziećmi i współpracownikami.

Komunikacja

- Kompetencje konieczne - pozwalające na konstruktywną pracę pedagoga (kompetencje realizacyjne, autokreacyjne, interpretacyjne).

Kompetencje konieczne

- Kompetencje pożądane - dodatkowe zainteresowania i umiejętności nauczyciela związane z różnymi dziedzinami życia.

Kompetencje pożądane

R. KWAŚNICA WYRÓŻNIA DWIE GRUPY KOMPETENCJI NAUCZYCIELSKICH

1. Kompetencje praktyczno - moralne:

- a. kompetencje interpretacyjne,
- b. kompetencje moralne,
- c. kompetencje komunikacyjne.

2. Kompetencje techniczne:

- a. kompetencje postulacyjne,
- b. kompetencje metodyczne,
- c. kompetencje realizacyjne.

wg Roberta White`a,

wnioskuje, że kompetencja ma nie tylko
wymiar osobowy, motywacyjny i w
konsekwencji

behawioralny, ale także wymiar społeczny,
ponieważ nadaje określony charakter
naszemu społecznemu otoczeniu.

ZDANIEM Z. RATAJKA

... kompetencja, to swoista dyspozycja do poprawnego spełniania jakiejś roli, rozwiązywania nieprzewidywalnych problemów, analizowania nieznanych wcześniej sytuacji

PEWNE JEST, ŻE

- Kompetencje nabywane są w drodze bezustannej edukacji. Jest to proces ciągły i długotrwały. Poprzez własną aktywność człowiek wpływa na zmiany swojej osobowości, która zawsze kształtowana jest na tle określonych warunków społecznych.

MEN O KOMPETENCJACH

Projekt standardów zawodowych kompetencji nauczycieli, opracowany w 1998 roku przez Zespół Przygotowania Pedagogicznego Nauczycieli przy Radzie ds. Kształcenia Nauczycieli w MEN, obejmuje:

- ◉ Kompetencje interpretacyjno-komunikacyjne, dotyczące wiedzy o komunikowaniu interpersonalnym; umiejętności spożytkowania jej dla celów edukacyjnych;
- ◉ umiejętność nawiązywania kontaktów z dziećmi, dostosowania stylu kierowania pracą do stopnia rozwoju i dojrzałości uczniów. Panowanie nad narzędziami mowy.

- ◉ Kompetencje kreatywne - dotyczące rozumienia i znajomości swoistości działania pedagogicznego jako działania twórczego i niestandardowego;
- ◉ umiejętność tworzenia i przekształcania, myślenia krytycznego, planowania i stymulowania rozwoju swoich wychowanków.

Kompetencje współdziałania - posiadanie wiedzy o prawidłowościach współdziałania i rozwoju społecznym uczniów; rozumienie procesu interakcji;

- ⦿ umiejętność rozwiązywania problemów i konfliktów oraz zmiany własnego stylu kierowania grupą.

Kompetencje pragmatyczne - obejmują podstawową wiedzę psychologiczną, pedagogiczną i metodyczną o skutecznym działaniu zawodowym;

- ⦿ umiejętności rozpoznawania, badania i diagnozowania oraz realizacji założeń edukacyjnych.

Kompetencje informatyczno-medialne -
wyrażają się znajomością języków obcych,
obsługi komputera, użytkowania
nowoczesnych technologii do wspomaganie
procesu nauczania-uczenia się